

EIROPAS PARLAMENTS

2009 - 2014

Sesijas dokuments

A7-0147/2010

7.5.2010

ZIŅOJUMS

par valsts finanšu ilgtermiņa ilgtspējību ekonomikas atveseļošanas apstākļos
(2010/2038(INI))

Ekonomikas un monetārā komiteja

Referents: *Liem Hoang Ngoc*

Atzinumu sagatavoja (*):
Sergio Gaetano Cofferati, Nodarbinātības un sociālo lietu komiteja

(*) Iesaistītā komiteja – Reglamenta 50. pants

SATURA RĀDĪTĀJS

Lpp.

EIROPAS PARLAMENTA REZOLŪCIJAS PRIEKŠLIKUMS **Error! Bookmark not defined.**

PASKAIDROJUMS.....**Error! Bookmark not defined.**

NODARBINĀTĪBAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAS ATZINUMS **Error! Bookmark not defined.**

BUDŽETA KOMITEJAS ATZINUMS**Error! Bookmark not defined.**

KOMITEJAS GALĪGAIS BALSĀJUMS**Error! Bookmark not defined.**

EIROPAS PARLAMENTA REZOLŪCIJAS PRIEKŠLIKUMS

par valsts finanšu ilgtermiņa ilgtspējību ekonomikas atveseļošanas apstākļos (2010/2038(INI))

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā 2009. gada 12. augusta Komisijas dienestu darba dokumentu par valsts finansēm EMS 2009. gadā (SEC(2009)1120),
 - ņemot vērā Komisijas 2009. gada 14. oktobra paziņojumu par valsts finanšu ilgtermiņa ilgtspējību ekonomikas atveseļošanas apstākļos (COM(2009)0545),
 - ņemot vērā Komisijas 2009. gada 28. janvāra ieteikumu Padomei par tās ieteikumu par atjauninātu 2009. gada redakciju dalībvalstu un Kopienas ekonomikas politikas vispārējām pamatnostādnēm un par dalībvalstu nodarbinātības politiku īstenošanu (COM(2009)0034),
 - ņemot vērā 2008. gada 18. novembra rezolūciju par Ekonomikas un monetāro savienību (EMS): Ekonomikas un monetārās savienības pirmie 10 pastāvēšanas gadi un nākotnes uzdevumi¹,
 - ņemot vērā tā 2009. gada 11. marta rezolūciju par Eiropas ekonomikas atveseļošanas plānu²,
 - ņemot vērā 2009. gada 13. janvāra rezolūciju par publiskajām finansēm EMS 2007. un 2008. gadā³,
 - ņemot vērā 2008. gada 9. jūlija rezolūciju par ECB 2007. gada pārskatu⁴,
 - ņemot vērā Pitsburgas samita ieteikumus, kuros aicināts turpināt pūliņus, lai veicinātu izaugsmi līdz ekonomikas atveseļošanai,
 - ņemot vērā Reglamenta 48. pantu,
 - ņemot vērā Ekonomikas un monetārās komitejas ziņojumu, kā arī Nodarbinātības un sociālo lietu komitejas un Budžeta komitejas atzinumus (A7 0147/2010),
- A. tā kā Komisija savā paziņojumā ir paudusi bažas par valsts finanšu ilgtspējību saistībā ar augstu budžeta deficītu un valsts parāda līmeni, jo īpaši ņemot vērā iedzīvotāju novecošanu, un tā kā lielākā daļa dalībvalstu ir aprēķinājušas, ka iedzīvotāju novecošanas ietekme uz ilgtspējības starpību piecas līdz 20 reizes pārsniegs pašreizējās ekonomiskās krīzes radītās sekas;

¹ OV C 16 E, 22.1.2010., 8. lpp.

² Pieņemtie teksti, P6_TA(2009)0123.

³ Pieņemtie teksti, P6_TA(2009)0013.

⁴ Pieņemtie teksti, P6_TA(2008)0357.

- B. tā kā Stabilitātes un izaugsmes pakts, lai gan to pārskatīja 2005. gadā, bija nepietiekams, lai novērstu pašreizējo krīzi;
- C. tā kā nekavējoties un daudz nopietnāk jāanalizē dzimstības līmeņa samazināšanās iemesli un kopsakarības Eiropas Savienībā un jācenšas novērst šo satraucošo tendenci;
- D. tā kā fiskālā politika nav ilgtspējīga, ja tā ilglaicīgi izraisa pārlieta valsts parāda uzkrāšanos;
- E. tā kā, ņemot vērā paziņojumā ietvertās prognozes un to apstākli, ka iedzīvotāju novecošana nopietni ietekmēs Eiropas valstu finanšu ilgtermiņa ilgtspējību, finanšu politikas plānojums līdz 2060. gadam ir atbilstīgs;
- F. tā kā krīzes apstākļos palielinās dalībvalstu valsts parāda un budžeta deficīta apjoms un prognozētās demogrāfiskās attīstības dēļ fiskālā ilgtspējība kļūs par neatliekami risināmu uzdevumu;
- G. tā kā ES dalībvalstīs notiekošās ilgtermiņa demogrāfiskās pārmaiņas, jo īpaši iedzīvotāju novecošana, ietekmē valstu pensiju sistēmu finansēšanu;
- H. tā kā dažas dalībvalstis nav veikušas pasākumus, lai samazinātu savas administratīvās izmaksas, kontrolētu veselības aprūpes izdevumus un īstenotu veselības un pensiju sistēmu reformu, un tā kā visām valstīm ir jāpārņem pamatprakse šajā jomā;
- I. tā kā krīzes izraisītās nodokļu ieņēmumu samazināšanās un īpašo ekonomikas atveseļošanas pasākumu īstenošanas dēļ 2009. gadā visās dalībvalstīs palielinājās budžeta deficīts un parādsaistību līmenis;
- J. tā kā Eiropadome, pamanot pirmās ekonomikas atveseļošanās pazīmes, 2009. gada septembrī ieteica, ka fiskālā politika ir jāpārorientē uz finanšu ilgtermiņa ilgtspējības īstenošanu, un uzsvēra, ka „pašlaik ir jāizstrādā budžeta stratēģijas, lai izkļūtu no krīzes, un tās koordinētā veidā ir jāīsteno, tiklīdz ekonomika sāks atgūties, ņemot vērā katras atsevišķas valsts īpašo situāciju”;
- K. tā kā pēdējā laikā var novērot pozitīvu valsts finanšu stāvokļa un ekonomikas elastības līdzsvaru;
- L. tā kā pieaugošais valsts parāds ir milzīgs slogs nākamajām paaudzēm;
- M. tā kā valsts parāds dažās dalībvalstīs ir pieaudzis līdz tādām līmenim, kas negatīvi ietekmē to stabilitāti un palielina valsts izdevumu apjomu saistībā ar procentu likmju maksājumiem, samazinot aizvien pieaugošo veselības aizsardzības un pensiju sistēmas vajadzību apmierināšanai nepieciešamos līdzekļus;
- N. tā kā aizvien pieaugošais valsts aizņēmuma apjoms procentu likmju paaugstināšanas dēļ kropļo finanšu tirgus un negatīvi ietekmē ne vien mājāsaimniecības, bet kavē arī ieguldījumus jaunu darba vietu radīšanā;
- O. tā kā efektīvas statistikas datu pārvaldības vai neatkarīgas statistikas iestāžu trūkums mazina dalībvalstu finanšu integritāti un ilgtspējību;

- P. tā kā citas pasaules valstis, kas iepriekš tirgū piedāvāja zemas kvalitātes preces, šobrīd iekaro augstvērtīgu preču tirgus daļu; tā kā šie tirgus dalībnieki izmanto progresīvas tehnoloģijas, vienlaikus maksājot mērenas stundu likmes, un tām nav jācīnās ar demogrāfiskās attīstības problēmām, un tā kā personas savas dzīves laikā kopumā nostrādā ārkārtīgi daudz stundu; tā kā Eiropā pilnīgas nodarbinātības mērķis pēdējoreiz tika sasniegts pirms naftas krīzes 1973. gadā, lai gan pilnīga nodarbinātība joprojām ir mērķis, kas ES ir jāasniedz, ievērojot Līgumus un neaizmirstot par augsta līmeņa sociālo aizsardzību un cilvēku attīstību;
- Q. tā kā ilgtspējības starpības samazināšanai ir pieejami dažādi līdzekļi, piemēram, vispārējās produktivitātes palielināšana un jo īpaši būtiski – sociālo pakalpojumu vispārējās produktivitātes palielināšana, pensijas vecuma palielināšana, dzimstības līmeņa paaugstināšana vai imigrantu skaita palielināšana;
- R. tā kā demogrāfisko attīstību nosaka pārmaiņas auglības rādītājos, ko plaši ietekmē maternitātes stimuli un pabalsti un migrācijas plūsma;
- S. tā kā pašreizējais valsts parāda un budžeta deficīta līmenis apdraud labklājības valsts pamatus;
- T. tā kā strukturālo reformu neīstenošana un valsts finanšu konsolidācijas trūkums negatīvi ietekmēs ar veselības aizsardzību, pensijām un nodarbinātību saistītos izdevumus;
- U. tā kā daudzas dalībvalstis pārkāpj Stabilitātes un izaugsmes pakta noteikumus un tā kā krīzes radītās sekas kavē pareizi ievērot tā prasības;
- V. tā kā valsts finanšu ilgtspējība ir ne vien īpaši svarīga Eiropai kopumā, bet arī konkrēti Eiropas Savienības budžetam,
- W. tā kā, lai gan Eiropas Savienības budžets ir ierobežots līdz aptuveni 1 % no Eiropas Savienības nacionālā kopienākuma (NKI), uz to ir arī jāattiecina ilgtspējības vispārējie principi un hipotēzes,
1. pauž nopietnas bažas par valsts finanšu ilgtermiņa ilgtspējību saistībā ar finanšu un ekonomikas krīzi; atgādina, ka pirms krīzes, pamatojoties uz Stabilitātes un izaugsmes pakta, ļoti būtiski tika risinātas pieaugošo demogrāfisko pārmaiņu radītās problēmas; atzīst, ka lielu daļu šo centienu iznīcināja nepieciešamība krasi palielināt valsts izdevumus, lai novērstu pasaules finanšu sistēmas sabrukumu un atvieglotu šā sabrukuma ietekmi uz sabiedrību;
 2. pauž nožēlu par to, ka, neraugoties uz labvēlīgo ekonomisko situāciju, vairāku dalībvalstu pirms krīzes sākta valsts finanšu konsolidācija bija nenozīmīga; norāda, ka tas bija Stabilitātes un izaugsmes pakta preventīvās daļas pārkāpums, jo īpaši pēc tā pārstrādāšanas 2005. gadā, un ka tas nopietni samazināja valstu spēju nepieļaut ciklisku krīžu atkārošanos, radīja lielāku nenoteiktību, palielināja bezdarba līmeni un sociālās problēmas;
 3. apzinās, ka valstu pašreizējo izdevumu līmeni nevar saglabāt bezgalīgi; atzinīgi vērtē Eiropadomes lēmumu atturēties no pieņemto papildu palīdzības pasākumu īstenošanas,

kamēr nav veikta pašreizējo pasākumu rūpīga analīze un nav skaidri pierādīta vajadzība pēc turpmākas rīcības;

4. atzīst, ka finanšu sektora lejupslīdes novēršanas pasākumi ir bijuši veiksmīgi, lai gan vēl aizvien jāievēro piesardzība; cer, ka banku sektora glābšanas radītais finanšu slogs samazināsies; atzinīgi vērtē centrālo banku saskaņoto pieeju šā mērķa īstenošanā; augstu vērtē Eiropas Centrālās bankas vadošo lomu banku sektora glābšanā; būtiski uzsver, ka ir jāveic saprātīgas uzraudzības sistēmas reforma un jāpārskata finanšu arhitektūras sistēma;
5. uzsver, ka ar Stabilitātes un izaugsmes pakta jāpanāk pastāvīgs budžeta līdzsvars vai pārpalikums, ekonomikai labvēlīgos apstākļos pieprasot veidot pārpalikumu un nodrošināt pensiju sistēmu finansēšanas pārredzamību valsts budžetā vai privātā finansējuma sistēmā;
6. uzsver, ka valsts finanšu ilgtermiņa ilgtspējība ir būtisks stabilitātes un izaugsmes, kā arī atbilstīga valsts izdevumu līmeņa saglabāšanas faktors; uzsver, ka lielais valsts parādu apjoms apdraud ilgtspējību un negatīvi ietekmēs valsts veselības aizsardzības un pensiju sistēmu, kā arī nodarbinātības līmeni;
7. pauž nopietnas bažas par dalībvalstu augsto budžeta deficīta un valsts parāda līmeni; brīdina neaizbildināties ar krīzi, bet veikt finanšu konsolidācijas, valsts izdevumu samazināšanas un strukturālu reformu īstenošanas pasākumus, kas ir būtiski izaugsmes un nodarbinātības līmeņa atjaunošanai;
8. norāda, ka valsts finanšu konsolidācija, budžeta deficīta un valsts parādu apjoma samazināšana ir būtiska modernas labklājības valsts saglabāšanas un pārdalīšanas sistēma, kas rūpējas par sabiedrību kopumā, jo īpaši atbalstot mazāk privileģētās sabiedrības grupas;
9. uzsver, ka valsts parāda apjomam un procentu likmēm turpinot pieaugt, procentu likmju izmaksas, ko nāksies maksāt tagadējām un nākamajām paaudzēm, apdraudēs labklājības valsts modeli;
10. pauž dziļas bažas par to, ka daudzas dalībvalstis neievēro Stabilitātes un izaugsmes pakta; pauž nožēlu par to, ka dalībvalstis nav spējušas konsolidēt savas valsts finanses ekonomiski labvēlīgā laikā pirms krīzes; piekrīt Komisijas paziņojumam, ka uzraudzības procedūrās jāpiešķir būtiska un skaidra nozīme parāda ilgtspējībai; prasa Komisijai stingri nodrošināt atbilstmi Stabilitātes un izaugsmes pakta;
11. brīdina par to, ka, pēkšņi pārtraucot atbalsta pasākumus faktiskajai ekonomikai, var iestāties atkārtota lejupslīde; vērš uzmanību uz to, ka ne vien priekšlaicīga atteikšanās no atbalsta pasākumiem, bet arī pārāk ilga kavēšanās īstenot valsts finanšu ilgtspējību koriģējošus pasākumus rada negatīvu ietekmi; atgādina, ka tie nepārprotami bija savlaicīgi, mērķtiecīgi pagaidu pasākumi; atzinīgi vērtē Komisijas darbu, lai rastu izeju no krīzes, izmantojot pašreizējos ārkārtas pasākumus; atbalsta Komisijas pieeju dalībvalstu laika un darbības jomas ziņā atšķirīgajām krīzes pārvarēšanas stratēģijām; saprot, ka 2011. gadā pirmajā valstu grupā šie pasākumi tiks pārtraukti; mudina dalībvalstis darīt visu iespējamo, lai iespējami drīz un noteiktāk īstenotu krīzes pārvarēšanas stratēģijas;
12. aicina Komisiju izstrādāt Zaļo grāmatu par dzimstības līmeni Eiropas Savienībā, lai

atklātu dzimstības līmeņa samazināšanās cēloņus un kopsakarības, kā arī piedāvātu šīs problēmas risinājumus un alternatīvus priekšlikumus;

13. uzskata, ka fiskālo problēmu pārvarēšanas stratēģija jāsāk īstenot pirms monetāro problēmu pārvarēšanas stratēģijas, lai nodrošinātu monetārās stratēģijas pareizu īstenošanu, un tādējādi ECB, kas veiksmīgi novērsa deflāciju, vienlīdz labi varētu nepieļaut inflācijas graujošo ietekmi uz ekonomikas atveseļošanas; apzinās ECB dotu mājienu, ka savlaicīgas fiskālās ierobežošanas trūkuma dēļ tās monetārie ierobežojumi diemžēl varētu būt daudz stingrāki, nekā prognozēts;
14. uzsver, ka, samazinot finansiālus stimulus, vienlaikus jācenšas padarīt iekšējā tirgus darbību dinamiskāku, konkurētspējīgāku un ieguldījumiem pievilcīgāku;
15. uzsver, ka ir ārkārtīgi svarīgi pakāpeniski un kontrolēti samazināt budžeta deficītu, lai saglabātu zemas procentu likmes un ierobežotu parādu slogu, tādējādi nodrošinot spēju saglabāt sociālos izdevumus un mājāsaimniecību dzīves līmeni;
16. norāda, ka zemas procentu likmes veicina ieguldījumus un ekonomikas atveseļošanas; apzinās intensīvo valsts aizņēmumu ietekmi uz procentu likmēm; pauž dziļu nožēlu, ka tas ir novedis pie procentu likmju paaugstināšanās visā ES; brīdina dalībvalstis, ka jāņem vērā savu ar budžetu saistīto lēmumu ietekme uz procentu likmēm tirgū; uzskata, ka pareiza valsts finanšu pārvaldība ir priekšnoteikums darba vietu saglabāšanai; atgādina, ka paaugstinot aizņēmumu izmaksas, valstis palielina arī sava budžeta slogu;
17. uzsver, ka Stabilitātes un izaugsmes pakta precikliskās ietekmes pasākumus var īstenot tikai tad, ja ekonomikas uzplaukuma periodā dalībvalstis izveidos budžeta pārpalikumu; šajā sakarībā aicina arī labāk īstenot Stabilitātes un izaugsmes pakta preventīvo daļu; mudina izskaust principu: „vispirms tērē, tad maksā”, nomainot to pret principu: „ietaupi iespējamām neparedzētām vajadzībām nākotnē”; atgādina, ka Stabilitātes un izaugsmes pakts pieprasa dalībvalstīm vidējā termiņā panākt līdzsvarotu budžetu vai budžeta pārpalikumu, uzskatot, ka pat saskaņā ar pārskatīto Paktu trīs procentu deficīts nav mērķis, bet gan pieļaujamā robeža; brīdina lēmumu pieņēmējus un uzņēmumus neizmantot netradicionālus fiskālus un monetārus pasākumus un cerēt, ka tie kļūs par normu;
18. aicina veikt strukturālas reformas, vienlaikus attīstot palīdzības pasākumu kopumu, lai nepieļautu turpmākas krīzes, palielinātu Eiropas uzņēmumu konkurētspēju, veicinātu izaugsmi un paaugstinātu nodarbinātības līmeni;
19. uzsver, ka apstākļos, kad ir nepieciešams panākt pareizu valsts finanšu līmeni, visām dalībvalstīm ne vēlāk kā 2011. gadā jāsāk mazināt ilgtspējības starpību līdz 1% no IKP gadā;
20. atzīst, ka fiskālie stimuli un neierobežoti automātiskie stabilizatori ir izrādījušies veiksmīgi, un ierosina Komisijai prasīt dalībvalstīm nodrošināt līdzsvaru budžetā, piešķirot primāros budžeta pārpalikumus parādu atmaksai, kamēr ekonomika ir sasniegusi stabilu atveseļošanas stāvokli;
21. uzsver, ka īpaši svarīgi ir pasākumi, kas veicina nodarbinātību un ilgtermiņa ieguldījumus, kuru mērķis ir paaugstināt ekonomikas izaugsmes iespējas un veicināt Eiropas

ekonomikas konkurētspēju;

22. uzsver, ka, ņemot vērā pašreizējo demogrāfiskās situācijas attīstību, ES krīzes pārvarēšanas pasākumi nedrīkst ilgtermiņā ietekmēt valsts finanses, jo par tiem var nākties maksāt tagadējām un nākamajām paaudzēm;
23. atbalsta ideju, ka ekonomikas politikas virzienu plašāka saskaņošana Eiropas Savienībā ir absolūti nepieciešama un nodrošina papildu sinerģiju;
24. atzīst, ka Stabilitātes un izaugsmes pakts ir nepietiekams līdzeklis, lai saskaņotu dalībvalstu nodokļu un ekonomikas politikas virzienus;
25. tādēļ atbalsta to mehānismu pārskatīšanu, kuri vajadzīgi, lai veicinātu ES valstu tautsaimniecību atgriešanos uz konverģences ceļu;
26. ierosina Komisijai izveidot atbilstīgu sadarbības mehānismu ar SVF īpašos gadījumos, kad dalībvalstis no SVF saņem maksājumu bilances atbalstu;
27. norāda, ka augsta inflācija nav atbilde uz nepieciešamību pēc fiskālās korekcijas, jo tas radītu ievērojamas ekonomiskas izmaksas un apdraudētu ilgtspējīgu un visaptverošu izaugsmi.
28. piekrīt Komisijai, ka "atbilstīga budžeta palielināšana, lai apturētu lejupslīdi, nav nesavienojama ar valsts finanšu ilgtermiņa ilgtspējību", taču brīdina par pārmērīgu un mākslīgu ekspansiju, palielinot valsts izdevumus, tādējādi mazinot šīs politikas ietekmi;
29. uzskata, ka valsts finanšu pārvaldība, balstoties uz virkni konkrētu īstermiņa lēmumu, nodrošinās valsts finanšu ilgtermiņa ilgtspējību un ka šo īstermiņa lēmumu darbības jomai ir jānodrošina valsts parāda ilgtspējības jautājuma risināšanas īstermiņa struktūra;
30. uzskata, ka budžeta politikai, galvenokārt izmantojot līdzekļu pārdali, ir jānodrošina pieejamo ietaupījumu pārvēršana izaugsmi veicinošos ieguldījumos, piemēram, veicot ieguldījumus pētniecībā un attīstībā, modernizējot ražošanas bāzi, attīstot videi nekaitīgāku, viedāku, inovatīvu un konkurētspējīgāku ES ekonomiku, kā arī veiksmīgi risinot izglītības problēmas;
31. uzsver, ka valsts un sociālo izdevumu būtiska daļa var veidot produktīvus izdevumus, ja tos novirza projektiem, kas labvēlīgi ietekmē fiziskā un cilvēku kapitāla uzkrāšanos un jauninājumu ieviešanu; uzsver, ka ir jākontrolē parādu sloga pieaugums, lai pieaugošie procentu maksājumi nesamazinātu svarīgākos sociālos izdevumus; uzsver, ka aizvien straujāk sarūkošo resursu dēļ ir jāuzlabo valsts sektora izdevumu kvalitāte;
32. uzsver, ka sociālās aizsardzības sistēmas, kas darbojas kā „sociālā nodrošinājuma tīkli”, ir izrādījušās īpaši efektīvas krīzes laikā; uzsver, ka valsts finanšu stabilitāte ir viens no priekšnoteikumiem, lai šīs sistēmas šādi darbotos arī turpmāk;
33. norāda, ka likumā noteikto pensiju shēmu ilgtermiņa stabilitāte ir atkarīga ne vien no demogrāfiskās attīstības, bet arī no strādājošo produktivitātes (kas ietekmē iespējamās izaugsmes rādītājus), faktiskā pensionēšanās vecuma un no IKP daļas, kas atvēlēta šo

shēmu finansēšanai; turklāt uzsver, ka valsts finanšu konsolidācija, kā arī parādu un budžeta deficīta samazināšana ir svarīgi faktori ilgtspējības nodrošināšanai;

34. atzīmē, ka demogrāfiskās pārmaiņas, jo īpaši iedzīvotāju novecošana, nozīmē, ka daudzās dalībvalstīs periodiski ir jāpārskata valsts pensiju shēmas, jo īpaši attiecībā uz pamatiemaksām, lai saglabātu šo shēmu finansiālo ilgtspējību;
35. norāda, ka parādu slogs palielinās, kad faktiskās procentu likmes pārsniedz IKP izaugsmes rādītājus, un tirgus nopietnāk novērtē risku, pieaugot parādu slogam;
36. uzskata, ka valsts aizņēmumu procentu likmes atspoguļo to, kā tirgus vērtē attiecīgās dalībvalsts parādu ilgtspējību;
37. norāda, ka pieaugošais budžeta deficīts sadārdzina aizņēmumus un ka daļēji tas notiek tāpēc, ka apstākļos, kad parādu slogs pieaug ātrāk par ekonomikas izaugsmi un spēju atmaksāt aizdevumus, tirgus nopietnāk novērtē risku;
38. uzsver, ka pašreizējā finanšu krīze visskaidrāk ir akcentējusi tiešo saikni starp finanšu tirgus stabilitāti un valsts finanšu ilgtspējību; šajā sakarībā uzsver, ka ir vajadzīgi stingrāki un saskaņoti tiesību akti finanšu tirgus uzraudzībai, kuri ietver iedarbīgus patērētāju un ieguldītāju aizsardzības mehānismus;
39. prasa Komisijai veikt pētījumu, lai novērtētu dalībvalstu parādu struktūru;
40. norāda, ka ir vajadzīga efektīva un patiesi neatkarīga statistikas datu pārvaldība un pienācīga uzraudzība no Komisijas puses, lai būtu uzticība dalībvalstu valsts finansēm;
41. jo īpaši iesaka Komisijai izvērtēt dalībvalstu ekonomikas atveseļošanai paredzēto izdevumu ietekmi uz ražošanu, valsts bilanci un nodarbinātības aizsardzību un veicināšanu gan īstermiņā, gan ilgākā perspektīvā;
42. norāda, ka Stabilitātes un izaugsmes pakts joprojām ir pamatu pamats, lai nodrošinātu valsts finanšu ilgtermiņa ilgtspējību, un ka dalībvalstīm ekonomikas uzplaukuma apstākļos ir jāveido budžeta pārpalikums, bet deficīts pieļaujams tikai ekonomiski nelabvēlīgos apstākļos;
43. uzsver, ka nesenie varbūtējie uzbrukumi vairāku Eiropas valstu ekonomikai bija galvenokārt vērsti uz to, lai iedragātu eiro stabilitāti un Eiropas ekonomikas konvergenci; šajā ziņā pauž pārliecību, ka Eiropas problēmas ir jārisina Eiropas mērogā ar iekšējiem līdzekļiem, lai izvairītos no saistību neizpildes riska, apvienojot dalībvalstu fiskālo disciplīnu ar finansiāla atbalsta mehānismiem kā pēdējo līdzekli;
44. aicina izmantot strukturālo deficītu kā vienu no rādītājiem, ar kuriem iespējams noteikt valsts finanšu ilgtermiņa stabilitāti;
45. uzskata, ka jāatjauno izaugsmes un nodarbinātības stratēģija, jo tā dod vislielāko ieguldījumu Eiropas valstu finanšu ilgtspējības nodrošināšanā; uzskata, ka Eiropas Savienībai jāmodernizē ekonomika, jo īpaši tās ražošanas bāze; aicina pārdalīt ES un dalībvalstu budžeta līdzekļus, palielinot ieguldījumus pētniecībā un jauninājumos

ieviešanā; uzsver, ka ir vajadzīgi saistoši instrumenti, lai īstenotu jauno stratēģiju *EIROPA 2020*;

46. uzsver, ka ES dalībvalstu finanšu ilgtspējības nodrošināšanai vajadzīga pastāvīga uzraudzība, lai novērtētu ilgtermiņa uzdevumu mērogu; turklāt uzsver, ka regulāri jāpublicē informācija par valsts sektora un sociālās sistēmas parādsaistībām, piemēram, attiecībā uz pensijām;
47. aicina Komisiju apsvērt iespēju novērst atšķirības valsts finanšu ilgtermiņa ilgtspējībā, uzskatot šo uzdevumu par būtisku stratēģijas *EIROPA 2020* sastāvdaļu;
48. aicina dalībvalstis pēc ilgtspējības atšķirību novēršanas samazināt valsts parādu, lai tas nepārsniegtu 60 % no IKP;
49. norāda, ka procentu likmju izkliede kapitāla tirgū ir galvenais dalībvalsts maksātspējas rādītājs;
50. pauž nopietnas bažas par ES kopumā un jo īpaši eiro zonā novērotām statistikas datu kvalitātes atšķirībām;
51. norāda, ka valsts finanšu ilgtermiņa ilgtspējība ir arī pašos pamatos saistīta ar ES budžetu un tā finansēšanu;
52. uzsver ES budžeta īpaši pozitīvo lomu krīzes ietekmes mazināšanā, finansējot Eiropas ekonomikas atveseļošanas plānu un novirzot līdzekļus prioritārām jomām, lai gan to būtiski ierobežo daudzgadu finanšu shēma (DFS); tomēr pauž nožēlu par to, ka netiek pienācīgi koordinēta dalībvalstu ekonomiskā un nodokļu politika, lai apkarotu ekonomikas un finanšu krīzi, kā arī nodrošinātu valsts finanšu ilgtermiņa ilgtspējību;

Krīzes novēršanas stratēģijas sociālais un nodarbinātības aspekts

53. norāda, ka bezdarba un parādu pieaugums valstīs un ekonomiskās krīzes izraisītais izaugsmes samazinājums ir pretrunā valsts finanšu ilgtspējības mērķim; norāda, ka dalībvalstīm ir jākonsolidē budžets un jāuzlabo valsts finanšu likviditāte, lai samazinātu kredīta izmaksas, un ka tas ir jādara līdzsvaroti pēc saprātīga grafika, ievērojot atšķirīgos apstākļus dalībvalstīs; tomēr uzsver, ka nepamatots valsts ieguldījumu, pētniecības, izglītības un attīstības finansējuma samazinājums negatīvi ietekmēs izaugsmes, nodarbinātības un sociālās integrācijas perspektīvas, un tāpēc uzskata, ka arī turpmāk ir jāatbalsta un vajadzības gadījumā jāpalielina ilgtermiņa ieguldījumi šajās jomās;
54. uzsver, ka pašreizējā ekonomikas atveseļošanās vēl aizvien ir traušļa un ka bezdarbs turpina palielināties gandrīz visās dalībvalstīs, kas jo īpaši skar jauniešus; pauž stingru pārliecību, ka nevar paziņot par ekonomikas krīzes beigām, iekams ievērojami un noturīgi nesamazināsies bezdarbs, un uzsver, ka Eiropas turīgās valstis ir parādījušas savu vērtību, nodrošinot stabilitāti un veicinot ekonomikas atveseļošanu;
55. uzskata, ka ir svarīgi rūpīgi novērtēt krīzes ietekmi uz sociālo un nodarbinātības jomu un ES līmenī formulēt atveseļošanas stratēģiju, kuras pamatā ir atbalsts nodarbinātībai, apmācībai, ieguldījumiem ar mērķi veicināt saimniecisko aktivitāti, uzņēmējdarbības

konkurētspēju un ražīgumu, jo īpaši mazos un vidējos uzņēmumos, kā arī atveseļot rūpniecību, vienlaikus rūpējoties par pāreju uz konkurētspējīgu un ilgtspējīgu ekonomiku; uzskata, ka šiem mērķiem ir jābūt stratēģijas *EIROPA 2020* centrā;

56. uzskata, ka ekonomikas atveseļošanas stratēģija nekādā gadījumā nedrīkst izjaukt strukturālo līdzsvaru un radīt lielas ienākumu atšķirības, kas mazina ekonomikas ražīgumu un konkurētspēju, un tajā drīzāk jāparedz reformas, kas vajadzīgas šādu nepilnību novēršanai; uzskata, ka dalībvalstu pasākumiem finanšu un nodokļu jomā ir jāaizsargā algas, pensijas, bezdarbnieku pabalsti un mājsaimniecību pirktspēja, taču tie nedrīkst apdraudēt valsts finanšu ilgtermiņa ilgtspējību vai dalībvalstu spēju nākotnē nodrošināt svarīgākos sabiedriskos pakalpojumus;
57. atzīmē, ka turpmākajās desmitgadēs prognozētā sabiedrības novecošanās radīs ES valstīm vēl nepieredzētas problēmas; tāpēc uzskata, ka pretkrīzes pasākumi principā diezin vai radīs ilgtermiņa sekas saistībā ar valsts finansēm vai pārmērīgi apgrūtinās nākamās paaudzes ar pašreizējo parādu atmaksāšanu;
58. uzsver, ka ir svarīgi ekonomikas atveseļošanu saistīt ar mērķtiecīgu politiku, kas vērsta pret strukturālo bezdarbu, jo īpaši jauniešu, gados vecāku cilvēku, invalīdu un sievietu bezdarbu, ar mērķi vairot kvalitatīvas darba vietas, lai uzlabotu darba un ieguldījumu produktivitāti; tāpēc par svarīgu uzskata politiku cilvēkkapitāla kvalitātes uzlabošanai, piemēram, izglītību, vai veselības aprūpes politiku, kuras mērķis ir attīstīt produktīvāku un ilgāk strādājošu darbspēku, un politiku, kuras mērķis ir paldzināt profesionālo darbību; aicina dalībvalstis un Komisiju uzlabot savu politiku un pasākumus nodarbinātības un darba tirgus jomā, ierādot tiem centrālo vietu stratēģijā *EIROPA 2020*;

Demogrāfisko pārmaiņu ietekme un nodarbinātības stratēģija

59. uzskata, ka valsts finanšu ilgtspējība ir ļoti atkarīga no spējas paaugstināt nodarbinātības līmeni, lai būtu iespējams risināt demogrāfiskās un ar budžetu saistītās problēmas, īpaši rūpējoties par pensiju shēmu ilgtspējību; pauž uzskatu, ka esošo Eiropas cilvēkkapitālu ir iespējams atbalstīt vidējā termiņā ar pienācīgu migrācijas politiku, kas ļauj migrantiem integrēties darba tirgū un saņemt pilsonību;
60. uzsver, ka Eiropas Savienībai ir svarīgi paaugstināt nodarbinātības līmeni, lai atrisinātu sabiedrības novecošanās problēmu, un uzsver, ka augsta līdzdalība darba tirgū ir priekšnosacījums ekonomikas izaugsmei, sociālajai integrācijai un ilgtspējīgai un konkurētspējīgai sociālā tirgus ekonomikai;
61. uzskata, ka stratēģiju *EIROPA 2020* vajadzētu veidot kā ekonomikas, nodarbinātības un sociālās politikas paktu, kura mērķis būtu Eiropas ekonomikas konkurētspējas ilgtspējība un kurš būtu vērsts uz darba tirgus vispārējo integrāciju, nodrošinot vislabāko aizsardzību pilsoņiem no sociālās atstumtības; uzsver, ka visām politikas jomām jābūt savstarpēji atbalstošām, lai panāktu pozitīvu sinerģiju; uzskata, ka šai stratēģijai jābūt balstītai uz pamatnostādņiem un, ja iespējams, uz tādiem rādītājiem un kritērijiem, kas ir novērtējami un salīdzināmi gan valsts, gan ES līmenī, ko papildina veicināšanas mehānismi mērķu sasniedzējiem un korektīvi mehānismi tiem, kas uz to netiecas, ievērojot elastīgas drošības principus un sociālā dialoga metodi;

Sociālās aizsardzības sistēmas ilgtspējība

62. uzskata, ka ES līmenī koordinēta valsts finanšu politika, kas vērsta uz ilgtspējīgu izaugsmi, kvalitatīvu darba vietu radīšanu un tādu reformu apstiprināšanu, kuras vajadzīgas sociālās labklājības sistēmu dzīvotspējai, ir atbilde, kura nepieciešama finanšu, ekonomikas un sociālās krīzes novēršanai, kā arī demogrāfisko pārmaiņu un globalizācijas radīto problēmu risināšanai;
 63. norāda, ka likumā noteikto pensiju shēmu līdzsvars ilgtermiņā ir atkarīgs ne tikai no iedzīvotāju skaita izmaiņām, bet arī no strādājošo ražīguma, kas ietekmē potenciālo izaugsmes tempu, kā arī no IKP daļas, kas atvēlēta šo shēmu finansēšanai;
 64. uzsver, cik liela nozīme ir Zaļajai grāmatai par pensiju reformu, ko paredzēts tuvākajā laikā publicēt, un uzskata, ka no koplīguma un nodokļu viedokļa ir ārkārtīgi svarīgi veidot ilgtspējīgas, drošas, dažādotas pensiju sistēmas, kurām ir dažādi finansējuma avoti, kuras saistītas ar darba tirgus rādītājiem vai finanšu tirgu un kuras varētu būt uzņēmumu shēmas, ietverot valsts, kā arī darba devēju un individuālās papildshēmas; tādēļ atzīst, ka svarīga ir ES pilsoņu informētība par pensijām;
 65. uzsver, ka tālākā perspektīvā netiešās pensiju saistības būs viena no lielākajām kopējā valsts parāda daļām un ka dalībvalstīm regulāri jāpublicē informācija par to netiešajām pensiju saistībām, ievērojot kopīgi saskaņotu metodiku;
 66. uzskata, ka, pastāvot nepieciešamībai pēc ilgtspējīgām valsts finansēm un pienācīgas sociālās labklājības un iekļaušanas sistēmām, ir jāuzlabo administrācijas un valsts izdevumu kvalitāte un efektivitāte un jānudina dalībvalstis apsvērt pasākumus, lai panāktu, ka nodokļu slogs tiek sadalīts taisnīgāk, pakāpeniski un nepārprotami samazinot nodokļu spiedienu uz nodarbinātību un MVU; pauž uzskatu, ka tas varētu samazināt nabadzību, nodrošināt sociālo kohēziju un veicināt ekonomikas izaugsmi un ražīgumu, kas ir izšķiroši Eiropas ekonomiskā un sociālā modeļa konkurētspējas un ilgtspējības faktori;
-
- ◦
67. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Padomei, Komisijai, ECB un dalībvalstu valdībām.

PASKAIDROJUMS

1. Preteiklisko politikas virzienu un strukturālo reformu koordinēšana

Budžeta politikas īstenošana ir būtiska dalībvalstu ekonomikas politikas sastāvdaļa. Stabilitātes un izaugsmes pakts ierobežo valstu iespējas īstenot neatkarīgu politiku. Paktā, kas tika pārskatīts 2005. gadā, ir noteikti izņēmuma apstākļi, kas ļauj uz laiku pārsniegt šos ierobežojumus, lai ļautu darboties automātiskajiem stabilizatoriem. Pašlaik ir jādefinē "atveseļotas ekonomikas" rādītāji, lai precizētu, kurā brīdī ir jāpiemēro krīzes pārvarēšanas pasākumi. Ekonomisti ir vienprātis attiecībā uz to, ka vislielākā ražošanas jauda ir novērojama pilnības nodarbinātības ekonomikas apstākļos. Realitātē šāda situācija rodas tad, ja kapitāla resursu izmantošanas līmenis pārsniedz 85 %. Var uzskatīt, ka apstākļos, kad izaugsme ir zemāka par noteiktu līmeni, ir vajadzīgi budžeta un monetārās stimulēšanas pasākumi.

Kas attiecas uz ekonomisko situāciju Eiropas Savienībā, 2009. gads bija iezīmīgs ar īpaši lielu ražošanas un ražošanas jaudas izmantošanas līmeņa kritumu (vidēji 71 %). Ekonomikas atveseļošanās ir lēna, jo ir atkarīga no uzņēmumu kapitāla atjaunošanas un eksporta pieauguma, kas notiek lēni. Lielākajā daļā ES valstu patēriņa līmenis nepieaug un ieguldījumi ir nelieli pieprasījuma krituma dēļ. Līdz ar to samazinās Eiropas valstu ekonomikas izaugsme.

Lai noteiktu brīdi, kad ir jāpastiprina krīzes pārvarēšanas politikas virzieni, Komisijai būtu jāpiemēro vienkāršs noteikums. Lai gan ražošanas jaudas izmantošanas līmenis ir zemāks par normālo līmeni, netradicionālie pasākumi ir jāsauglabā. Tiklīdz ekonomika sasniegs šo līmeni, būtu iesakāmi pasākumi, kas nodrošina budžeta līdzsvaru (piemēram, primārā budžeta pārpalikumu piešķiršana parādu atmaksai).

2. Meklējot valsts finanšu ilgtspējīguma kritēriju

Komisijas paziņojumā ir atzīta nepieciešamība saglabāt netradicionālos pasākumus, līdz ekonomika ir atveseļojusies, kā arī ir aktualizēts jautājums par valsts finanšu ilgtermiņa ilgtspējības problēmu.

Paziņojumā ir uzsvērts, ka "nav skaidri noteikts ilgtspējīga parāda jēdziens"¹ un "nepastāv ilgtspējīgu parādsaistību maksimālā robeža. Ilgtspējīguma robežas dažādās valstīs un laikposmos ir atšķirīgas"². Tomēr Komisija cenšas ierosināt ilgtspējības kritēriju, lai parāds neierobežotu "valdības spējas nodrošināt vajadzīgos sabiedriskos pakalpojumus un spējas pielāgot savu politiku jaunajiem uzdevumiem". Tā pauž bažas par iedzīvotāju novecošanas negatīvo ietekmi un sociālo izdevumu palielināšanās tendences negatīvo ietekmi uz izaugsmes iespējām.

¹ Darba dokuments, kas pievienots Komisijas paziņojumam Eiropas Parlamentam un Padomei par valsts finanšu ilgtermiņa ilgtspējību ekonomikas atveseļošanas apstākļos, 2009. gada 14. oktobris.

² Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam un Padomei par valsts finanšu ilgtermiņa ilgtspējību ekonomikas atveseļošanas apstākļos, 2009. gada 14. oktobris.

Komisijas paziņojums ir mēģinājums noteikt līdz 2060. gadam izdevumu un nodokļu ieņēmumu daļu, kas ES dalībvalstīs jāizmanto, lai valsts parāds saglabātos pieņemamā līmenī un šajā laikposmā nepārsniegtu 60 % no IKP.

Komisijas prognožu pamatā ir hipotēzes, kuras ilgākā laikā posmā neizbēgami mainīsies. Ilgtermiņa izaugsmes rādītājus faktiski ietekmē virkne uzņēmumu īstermiņa lēmumu par ieguldījumiem, un šie lēmumi ir atkarīgi no ekonomiskās situācijas un iestāžu īstenotās politikas. Tādējādi laba makroekonomiskā politika var palielināt iespējamās izaugsmes rādītājus un samazināt slogu, ko rada sociālās aizsardzības shēmu finansēšana. Turklāt demogrāfisko attīstību nosaka pārmaiņas auglības rādītājos un migrācijas plūsmā. Visbeidzot, šis sociālo izdevumu finansējuma slogs ir atkarīgs no sabiedrības pieprasījuma pēc sabiedriskajām precēm un obligātu maksājumu pieļaujamības līmeņa. Šis sabiedrības pieprasījums ir izrādījies nozīmīgs dažās dalībvalstīs un tas agrāk nav kavējis ekonomikas izaugsmi. Šobrīd ir atzīta Eiropas sociālā modeļa "sociālās drošības tīklu" nozīme, un tie ir sevišķi noderīgi krīzes laikā. Tos var attīstīt un modernizēt, no jauna nosakot to apjomu un finansējuma bāzi.

Valsts parāda problēma ir jāzvirza saistībā ar minēto virkni īstermiņa lēmumu. Budžeta deficīts ir vēlams, ja pastāv līdzsvara trūkums starp ietaupījumiem un ieguldījumiem. Šādos gadījumos valsts politikai ir jācenšas piesaistīt pieejamos ietaupījumus, izmantojot aizņēmumus, lai finansētu ieguldījumu izdevumus. Šāds līdzsvara trūkums iedīglī pastāvēja jau pirms rezervju krīzes 2008. gada oktobrī; ES izaugsmes rādītāji kļuva negatīvi 2008. gada otrajā pusgadā un kopš desmitgades sākuma eiro zonas izaugsmes rādītāji saglabājās zemāki par iespējamiem rādītājiem.

Lai atjaunotu ieguldījumu veikšanu, dalībvalstīm budžeta politikā ir jāparedz ievērojami ietaupījumi. Deficīts ir ilgtspējīgs, ja tā finansējums neizraisa spiedienu uz valsts aizņēmuma procentu likmēm vai uz nodokļu maksātāju pleciem netiek uzlikts pārmērīgs slogs. Parādu slogs pieaug, ja faktiskās procentu likmes ir lielākas par ekonomiskās izaugsmes rādītājiem. Tādēļ zemas procentu likmes ir kritērijs, lai noteiktu parādu īstermiņa ilgtspējību.

Dalībvalstu spējas aizņemties ir arī atkarīgas no kredītreitinga aģentūru attieksmes. Nesenā pieredze liecina, ka tās var nepietiekami novērtēt vai pārvērtēt risku. Tās piešķir AAA kredītvērtējumu vienīgi tad, ja valsts, kurai ir parādi, ir maksāspējīga. Augstāks reitings tiek piešķirts, ja parāds tiek izmantots, lai finansētu deficītu, kas veicina izaugsmi un nodokļu ieņēmumus nākotnē. Tādēļ ir būtiski, lai Komisija pastāvīgi veiktu pētījumus, kas ļauj novērtēt parādu stāvokli, un sodītu dalībvalstis, kas varētu mēģināt pārvērtēt savu izaugsmi, lai praktizētu slēptu recesīvo deficītu.

3. Noteikt labos un sliktos parādus

Saskaņā ar Komisijas ieteikumiem dalībvalstis kopš eiro ieviešanas apņēmas samazināt administratīvos izdevumus un veikt savu pensiju sistēmu reformu. Krīze 2009. gadā ievērojami palielināja deficītu un parādsaistību līmeni visās dalībvalstīs.

Ekonomikas atveseļošanas pasākumi nav vienīgais deficīta palielināšanās iemesls. Tā iemesls galvenokārt ir nodokļu ieņēmumu mehāniskā palēnināšanās. Cits iemesls ir budžeta politikas efektivitāte, ko var noteikt pēc tā, vai ir sasniegti tajā noteiktie mērķi. Ar ievērojamu deficītu

var finansēt ekonomikas ekspansiju, kas rada nodokļu ieņēmumus un atjauno līdzsvaru. Tāds ir Komisijas ierosināto "netradicionālo stimulu" pamatojums.

No otras puses, nepareizi vērsti nodokļu stimuli var vāji ietekmēt izaugsmi. Šie izdevumi vēl vairāk palielina valsts parādu. Līdz ar to ir runa par recesīvu deficītu. Slikto parādu slogs gulstas uz mājsaimniecībām, kuras netiecas taupīt, tādējādi nenodrošinot nekādus ieguvumus no parāda. Tā kā deficīts galvenokārt skar tās mājsaimniecības, kuras visvairāk ir ietekmējusi krīze, ir būtiski noteikt recesīvo deficītu un to novērst.

4. Kā rīkoties attiecībā uz Stabilitātes paktu?

Izstrādājot Māstrihtas līgumu, tika noteikts pieļaujamais deficīts un parādsaistību līmenis, par pamatu ņemot vidējā deficīta un parādsaistību līmeņa aprēķinu Eiropas Monetārās sistēmas valstīs. Stabilitātes pakta pārskatīšana 2005. gadā netieši noveda pie pretcikliskas makroekonomikas politikas principu pieņemšanas. Šāds princips šķiet īpaši piemērots saistībā ar valsts finanšu ilgtermiņa ilgtspējību. Komisija varētu skaidri nostiprināt šo pretcikliskās pārvaldības noteikumu. Līdz ar to tai būtu jāizstrādā ieteikumi saskaņā ar šo principu, atturoties no pārāk agru līdzsvara atjaunošanas termiņu noteikšanas.

Attiecībā uz kritērijiem valsts finanšu ilgtermiņa ilgtspējības noteikšanai ir īpaši pamatoti izmantot strukturālā deficīta rādītāju, kas ir paredzēts ilgtermiņa novērtēšanai, jo tas nosaka valsts finanšu stāvokli neatkarīgi no cikliskās ietekmes. Visbeidzot, var izmantot strukturālo parādsaistību līmeni, piemēram, valsts parāda un aktīvu vai neto parāda un IKP attiecību, lai noteiktu dalībvalstu maksātspējas līmeni.

22.3.2010

NODARBINĀTĪBAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAS ATZINUMS

Ekonomikas un monetārajai komitejai

par valsts finanšu ilgtermiņa ilgtspējību ekonomikas atveseļošanas apstākļos
(2010/2038)

Atzinumu sagatavoja (*): *Sergio Gaetano Cofferati*

(*): Komiteju iesaistīšanas procedūra — Reglamenta 50. pants

IEROSINĀJUMI

Nodarbinātības un sociālo lietu komiteja aicina par jautājumu atbildīgo Ekonomikas un monetāro komiteju rezolūcijas priekšlikumā iekļaut šādus ierosinājumus:

1. norāda, ka bezdarba palielināšanās un ekonomiskās krīzes izraisītais valsts parāds un izaugsmes samazinājums ir pretrunā ilgtspējīgu publisko finanšu mērķim; norāda, ka dalībvalstīm ir jākonsolidē budžets un jāuzlabo publisko finanšu likviditāte, lai samazinātu kredīta izmaksas, un ka tas ir jādara sabalansēti pēc pieņemama grafika, ievērojot konkrētos apstākļus dalībvalstīs; uzsver, ka nepamatots publisko investīciju, pētniecības, izglītības un attīstības finansējuma samazinājums negatīvi ietekmē izaugsmes, nodarbinātības un sociālās iekļautības perspektīvas un tāpēc uzskata, ka arī turpmāk ir jāatbalsta un nepieciešamības gadījumā jāpalielina ilgtermiņa ieguldījumi šajās jomās;
2. uzsver, ka pašreizējā ekonomikas atveseļošanās vēl aizvien ir trausla un ka bezdarbs turpina palielināties lielākajā daļā dalībvalstu, kas jo īpaši skar jaunus cilvēkus; ir pārliecināts, ka nevar paziņot par ekonomikas krīzes beigām, iekams ievērojami un noturīgi nesamazināsies bezdarbs, un uzsver, ka Eiropas turīgās valstis ir parādījušas savu vērtību, nodrošinot stabilitāti un veicinot atveseļošanu;

Krīzes novēršanas stratēģijas sociālais un nodarbinātības aspekts

3. uzskata, ka ir rūpīgi jānovērtē krīzes ietekme uz sociālo un nodarbinātības jomu un Eiropas Savienības līmenī jāformulē atveseļošanas stratēģija, kuras pamatā ir atbalsts nodarbinātībai, apmācībai, investīcijām ar mērķi paaugstināt saimniecisko aktivitāti, uzņēmējdarbības konkurētspēju un produktivitāti, jo īpaši mazos un vidējos uzņēmumos, un atveseļot rūpniecību, vienlaikus rūpējoties par tās pāreju uz konkurētspējīgu ilgtspējīgu ekonomiku; uzskata, ka šiem mērķiem ir jābūt stratēģijas „Eiropa 2020” centrā;
4. uzskata, ka ekonomikas atveseļošanas stratēģija nekādā gadījumā nedrīkst izraisīt strukturālā līdzsvara zudumu un lielas ienākumu atšķirības, kas mazina ekonomikas produktivitāti un konkurētspēju, taču ar to drīzāk vajadzētu ieviest reformas, kas nepieciešams šādu nepilnību novēršanai; uzskata, ka dalībvalstu finanšu un nodokļu pasākumiem būtu jāaizsargā algas, pensijas, bezdarbnieku pabalsti un mājsaimniecību pirktpēja, taču tiem nevajadzētu apdraudēt valsts finanšu ilgtspēju vai dalībvalstu spēju nākotnē nodrošināt svarīgus sabiedriskos pakalpojumus;
5. atzīmē, ka turpmākajās desmitgadēs prognozētā sabiedrības novecošanās ES valstīm rada nepieredzētu problēmu; tāpēc pretkrīzes pasākumiem principā nevajadzētu radīt ilgtermiņa sekas attiecībā uz publiskajām finansēm un pārslogot nākamās paaudzes ar pašreizējo parādu atmaksāšanu;
6. uzsver, ka ir svarīgi ekonomikas atveseļošanu saistīt ar mērķtiecīgu strukturālā bezdarba, īpaši jaunu cilvēku, vecāku cilvēku, invalīdu un sieviešu bezdarba novēršanas politiku ar mērķi vairo kvalitatīvu nodarbinātību, lai uzlabotu darba un ieguldījumu produktivitāti; tāpēc par svarīgu uzskata politiku cilvēkkapitāla kvalitātes uzlabošanai, piemēram, izglītību, vai veselības aprūpes politiku, kuras mērķis ir attīstīt produktīvāku un ilgāk strādājošu darbaspēku, un politiku, kuras mērķis ir pagarināt profesionālās darbības ilgumu; aicina dalībvalstis un Komisiju pastiprināt savu politiku un pasākumus nodarbinātības un darba tirgus jomā, piešķirot tiem centrālo nozīmi stratēģijā „Eiropa 2020”;

Demogrāfisko izmaiņu ietekme un nodarbinātības stratēģija

7. uzskata, ka publisko finanšu ilgtspēja ir ļoti atkarīga no spējas paaugstināt nodarbinātības līmeni, lai būtu iespējams atrisināt demogrāfiskās un ar budžetu saistītās problēmas, īpaši rūpējoties par pensiju shēmu ilgtspēju; esošo Eiropas cilvēku kapitālu ir iespējams atbalstīt vidējā termiņā ar piemērotu migrācijas politiku, kuras rezultātā migranti tiek integrēti darba tirgū un sabiedrībā;
8. uzsver, ka paaugstināts nodarbinātības līmenis ir būtisks Eiropas Savienībai, lai atrisinātu sabiedrības novecošanās problēmu, un uzsver, ka augsta līdzdalība darba tirgū ir priekšnosacījums ekonomikas izaugsmei, sociālajai integrācijai un ilgtspējīgai un konkurētspējīgai sociālā tirgus ekonomikai;
9. uzskata, ka stratēģijai “Eiropa 2020” vajadzētu iegūt ekonomikas, nodarbinātības un sociālās politikas pakta formu, kuras mērķis būtu Eiropas ekonomikas konkurētspējas ilgtspējība un kura būtu paredzēta darba tirgus saskaņošanai ar visu to, kas vislabāk aizsargā pilsoņus no sociālās atstumtības; uzsver, ka visām politikas jomām vajadzētu būt savstarpēji atbalstošām, lai panāktu pozitīvu sinerģiju; šai stratēģijai vajadzētu būt

balstītai uz pamatnostādņēm un, ja iespējams, uz tādiem rādītājiem un kritērijiem, kas ir izmērāmi un salīdzināmi gan nacionālā, gan ES līmenī, ko papildina veicināšanas mehānismi mērķu sasniedzējiem un korektīvi pasākumi to neievērotājiem, ievērojot elastdrošības principus un sociālā dialoga metodi;

Sociālās aizsardzības sistēmas ilgtspēja

10. uzskata, ka ES līmenī koordinēta publisko finanšu politika, kas vērsta uz ilgtspējīgu izaugsmi, kvalitatīvu darba vietu radīšanu un tādu reformu pieņemšanu, kas vajadzīgas sociālās labklājības sistēmu dzīvotspējai, ir atbilde, kura ir nepieciešama finanšu, ekonomikas un sociālās krīzes novēršanai, kā arī demogrāfisko pārmaiņu un globalizācijas radīto problēmu atrisināšanai;
11. atgādina, ka obligāto pensiju shēmu līdzsvars ir atkarīgs ne tikai no iedzīvotāju skaita izmaiņām, bet arī no to strādājošo produktivitātes, kas ietekmē potenciālo izaugsmes rādītāju, kā arī no IKP daļas, kas paredzēta šo shēmu finansēšanai;
12. uzsver, cik liela nozīme ir tuvākajā laikā gaidāmai Zaļās grāmatas par pensiju reformu publikācijai un uzskata, ka ārkārtīgi svarīgi ir veidot ilgtspējīgas, drošas, dažādotas pensiju sistēmas, ar dažādiem finansējuma avotiem, kas saistītas ar darba tirgus rādītājiem vai finanšu tirgu un kurām varētu būt uzņēmumu shēmu forma un kuras ietvertu publiskās, darba devēju un individuālās papildshēmas; tāpēc atzīst, ka svarīga ir ES pilsoņu informētība par pensijām;
13. uzsver, ka ilgtermiņā netiešās pensiju saistības ir viena no lielākajām kopējā valsts parāda daļām un ka dalībvalstīm ir regulāri jāpublicē informācija par to netiešajām pensiju saistībām, ievērojot kopīgi saskaņotu metodoloģiju;
14. uzskata, ka, pastāvot nepieciešamībai pēc ilgtspējīgām valsts finansēm un pienācīgas sociālās labklājības un iekļaušanas sistēmām, ir nepieciešams uzlabot administrācijas un valsts izdevumu efektivitāti un ir jāmudina dalībvalstis apsvērt pasākumus, ar ko nodrošināt to, ka nodokļu slogs tiek sadalīts taisnīgāk, pakāpeniski un noteikti samazinot nodokļu spiedienu uz nodarbinātību un MVU; tas varētu samazināt nabadzību, nodrošināt sociālo kohēziju un veicināt ekonomikas izaugsmi un produktivitāti, kas ir izšķirošs Eiropas ekonomiskā un sociālā modeļa konkurētspējas un ilgtspējības faktors.

KOMITEJAS GALĪGAIS BALSOJUMS

Pieņemšanas datums	17.3.2010
Galīgais balsojums	+: 34 -: 5 0: 2
Deputāti, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Regina Bastos, Edit Bauer, Pervenche Berès, Milan Cabrnock, David Casa, Alejandro Cercas, Ole Christensen, Derek Roland Clark, Sergio Gaetano Cofferati, Marije Cornelissen, Karima Delli, Proinsias De Rossa, Frank Engel, Sari Essayah, Ilda Figueiredo, Pascale Gruny, Thomas Händel, Marian Harkin, Roger Helmer, Nadja Hirsch, Stephen Hughes, Danuta Jazłowiecka, Martin Kastler, Patrick Le Hyaric, Veronica Lope Fontagné, Olle Ludvigsson, Elizabeth Lynne, Thomas Mann, Elisabeth Morin-Chartier, Siiri Oviir, Rovana Plumb, Joanna Katarzyna Skrzydlewska, Jutta Steinruck, Traian Ungureanu
Aizstājēji, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Jürgen Creutzmann, Julie Girling, Richard Howitt, Dieter-Lebrecht Koch, Ria Oomen-Ruijten, Evelyn Regner, Csaba Sógor, Emilie Turunen

9.4.2010

BUDŽETA KOMITEJAS ATZINUMS

Ekonomikas un monetārajai komitejai

par valsts finanšu ilgtermiņa ilgtspējību ekonomikas atveseļošanas apstākļos
(2010/2038(INI))

Atzinumu sagatavoja: *Ivailo Kalfin*

IEROSINĀJUMI

Budžeta komiteja aicina par jautājumu atbildīgo Ekonomikas un monetāro komiteju rezolūcijas priekšlikumā iekļaut šādus ierosinājumus:

- A. tā kā Stabilitātes un izaugsmes pakts, lai gan to pārskatīja 2005. gadā, izrādījās nepietiekams, lai novērstu pašreizējo krīzi,
- B. tā kā valsts finanšu ilgtspējība ir ne vien īpaši svarīga Eiropai kopumā, bet arī konkrēti Eiropas Savienības budžetam,
- C. tā kā, lai gan Eiropas Savienības budžets ir ierobežots līdz aptuveni 1 % no Eiropas Savienības nacionālā kopienākuma (NKI), uz to ir arī jāattiecinā ilgtspējības vispārējie principi un hipotēzes;
 1. atbalsta ideju, ka ekonomikas politikas virzienu plašāka saskaņošana Eiropas Savienībā ir absolūti nepieciešama un nodrošina papildu sinerģiju;
 2. atzīst, ka Stabilitātes un izaugsmes pakts ir nepietiekams līdzeklis, lai saskaņotu dalībvalstu nodokļu un ekonomikas politikas virzienus;
 3. tādēļ atbalsta mehānismu pārskatīšanu, lai veicinātu ES valstu ekonomiku atgriešanos uz konverģences ceļu;
 4. uzskata, ka valstu ekonomikas konverģences mērķi un mehānismi ir jāpārskata pēc iespējas drīz, tostarp apsverot iespēju izveidot Eiropas Valūtas fondu, lai cita starpā noteiktu, kāda ietekme varētu būt ES budžeta Eiropas pievienotās vērtības palielināšanai;

5. norāda, ka valsts finanšu ilgtermiņa ilgtspējība ir arī fundamentāli saistīta ar ES budžetu un tā finansēšanu;
6. atgādina, ka pašreizējā neapmierinošā veidā 70 % no Savienības finansējuma netiek iegūti no pašu resursiem, bet tieši no valstu budžetiem kā "iemaksas" NKI resursos; atkārtoti pauž bažas, ka par krīzēm, kuru iemesls var būt vai var nebūt neilgtspējīga politika, ir viegli vainot Savienību, un tādēļ iemaksas budžetā tiek uzskatītas par "papildu slogu" valsts budžetam, nevis tiek atzinīgi novērtēti kopējie ieguvumi un Eiropas pievienotā vērtība;
7. uzsver ES budžeta, ko gan būtiski ierobežo daudzgadu finanšu shēma (DFS), īpaši pozitīvo lomu krīzes ietekmes samazināšanā ar Eiropas ekonomikas atveseļošanas plāna starpniecību un līdzekļu novirzīšanu prioritārām jomām; tomēr pauž nožēlu par to, ka netiek pietiekami koordinēti dalībvalstu ekonomiskās un nodokļu politikas virzieni, lai apkarotu ekonomikas un finanšu krīzi, kā arī nodrošinātu valsts finanšu ilgtermiņa ilgtspējību;
8. uzskata, ka par valsts parāda novērtēšanu, kas ir uzdevums, kuru pareizāk būtu veikt, izveidojot mehānismu šādu parādu patiesā apjoma papildu novērtēšanai, palielinot *Eurostat* nozīmi un sniedzot ticamus datus, nevajadzētu atbildēt kredītreitinga aģentūrām vien;
9. šajā sakarībā mudina pielikt pūles, lai veicinātu, ka pieejamos ietaupījumus ar nodokļu politikas starpniecību novirza saskaņotos ieguldījumu izdevumos;
10. ierosina Komisijai izveidot atbilstīgu sadarbības mehānismu ar SVF īpašos gadījumos, kad dalībvalstis no SVF saņem maksājumu bilances atbalstu;
11. atgādina, ka augsta inflācija nav atbilde uz nepieciešamību pēc fiskālās korekcijas, jo tas radītu ievērojamas ekonomiskas izmaksas un apdraudētu ilgtspējīgu un visaptverošu izaugsmi.

KOMITEJAS GALĪGAIS BALSOJUMS

Pieņemšanas datums	8.4.2010
Galīgais balsojums	+ : 34 - : 1 0 : 1
Deputāti, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Damien Abad, Alexander Alvaro, Marta Andreasen, Francesca Balzani, Reimer Böge, Andrea Cozzolino, Jean-Luc Dehaene, Isabelle Durant, James Elles, Göran Färm, José Manuel Fernandes, Eider Gardiazábal Rubial, Jens Geier, Estelle Grelier, Jiří Havel, Monika Hohlmeier, Anne E. Jensen, Ivailo Kalfin, Jan Kozłowski, Alain Lamassoure, Vladimír Maňka, Barbara Matera, Claudio Morganti, Dominique Riquet, Sergio Paolo Francesco Silvestris, László Surján, Helga Trüpel, Daniël van der Stoep, Derek Vaughan, Angelika Werthmann
Aizstājēji, kas bija klāt galīgajā balsošanā	François Alfonsi, Frédéric Daerden, Gerben-Jan Gerbrandy, Riikka Manner, Paul Rübig, Georgios Stavrakakis, Theodor Dumitru Stolojan

KOMITEJAS GALĪGAIS BALSOJUMS

Pieņemšanas datums	4.5.2010
Galīgais balsojums	+: 25 -: 6 0: 15
Deputāti, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Udo Bullmann, Pascal Canfin, Nikolaos Chountis, George Sabin Cutaș, Leonardo Domenici, Derk Jan Eppink, Diogo Feio, Elisa Ferreira, Vicky Ford, José Manuel García-Margallo y Marfil, Jean-Paul Gauzès, Sven Giegold, Sylvie Goulard, Enikő Györi, Liem Hoang Ngoc, Gunnar Hökmark, Wolf Klinz, Jürgen Klute, Astrid Lulling, Hans-Peter Martin, Arlene McCarthy, Ivari Padar, Alfredo Pallone, Anni Podimata, Antolín Sánchez Presedo, Olle Schmidt, Edward Scicluna, Peter Simon, Peter Skinner, Theodor Dumitru Stolojan, Ivo Strejček, Ramon Tremosa i Balcells, Corien Wortmann-Kool
Aizstājēji, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Marta Andreasen, Sophie Auconie, Lajos Bokros, David Casa, Sari Essayah, Carl Haglund, Iliana Ivanova, Thomas Mann, Gay Mitchell, Sirpa Pietikäinen, Andreas Schwab
Aizstājēji (187. panta 2. punkts), kas bija klāt galīgajā balsošanā	Trevor Colman, Monika Hohlmeier